

Sygn. akt VU 482/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marcin Wojciechowski

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku P. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z udziałem zainteresowanego (...) Spółka z o.o. w T.

o odpowiedzialność osób trzecich za składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek odwołania P. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 11 marca 2015r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 482/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że wnioskodawca P. P. jako członek zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T., odpowiada za zobowiązania tejże spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 25.752,33 zł, w tym:

1. składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 11.2010 r. – 12.2011 r., 2.2012 r., 4.2012 r. – 6.2012 r. w kwocie 13.557,27 zł, odsetek za zwłokę od powyższych składek wyliczonych na dzień 11 marca 2015 r. w kwocie 5.792,00 zł;
2. składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 12.2010 r. – 12.2011 r., 2.2012 r., 4.2012 r. – 6.2012 r. w kwocie 3.412,79 zł, odsetek za zwłokę od powyższych składek wyliczonych na dzień 11 marca 2015 roku w kwocie 1.417,00 zł;
3. składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12.2010 r. – 12.2011 r., 2.2012 r., 4.2012 r. – 6.2012 r. w kwocie 1.111,27 zł, odsetek za zwłokę od powyższych składek wyliczonych na dzień 11 marca 2015 roku w kwocie 462,00 zł.

W ocenie organu rentowego decyzja znajduje uzasadnienie w treści art. 108 § 1, art. 107 § 1 i 2 pkt 2 i pkt 4 oraz art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 613) w zw. z art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015

r., poz. 121), albowiem P. P. był członkiem zarządu w okresie, którego dotyczą nieopłacone składki, a egzekucja tych należności od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. okazała się bezskuteczna i nie wystąpiły okoliczności, które zwalniałyby go od odpowiedzialności za nieopłacone składki.

W dniu 17 kwietnia 2015 r. P. P. złożył odwołanie od powyższej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnosił o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Sp. z o.o. w T..

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstały w okresie od listopada 2010 roku do grudnia 2011 r., w lutym 2012 r. oraz od kwietnia 2012 r. do czerwca 2012 r.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 11 marca 2015 r. k. 1-2 w aktach ZUS)

We wskazanym wyżej okresie P. P. był prezesem i jedynym członkiem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T..

(dowód: odpis KRS k. 8-15)

W dniu 26 listopada 2014 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w T. wydał postanowienie i umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec majątku zobowiązanej spółki. Organ w uzasadnieniu podał, iż spółka nie posiada żadnych składników majątku, w tym środków transportu ani wierzytelności, do których można skierować egzekucję.

(dowód: postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego z dnia 26 listopada 2014 r. k. 4-5 w aktach ZUS)

W dniu 19 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomił wnioskodawcę o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie przeniesienia na niego odpowiedzialności jako prezesa spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania z urzędu k. 6 w aktach ZUS)

W okresie objętym zaskarżoną decyzją (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. była zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Z tego obowiązku spółka się nie wywiązała.

(okoliczność niesporna)

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. wynoszą:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 11.2010 r. – 12.2011 r., 2.2012 r., 4.2012 r. – 6.2012 r. w kwocie 13.557,27 zł, odsetek za zwłokę od powyższych składek wyliczonych na dzień 11 marca 2015 r. w kwocie 5.792,00 zł;

- składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 12.2010 r. – 12.2011 r., 2.2012 r., 4.2012 r. – 6.2012 r. w kwocie 3.412,79 zł, odsetek za zwłokę od powyższych składek wyliczonych na dzień 11 marca 2015 roku w kwocie 1.417,00 zł;

- składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12.2010 r. – 12.2011 r., 2.2012 r., 4.2012 r. – 6.2012 r. w kwocie 1.111,27 zł, odsetek za zwłokę od powyższych składek wyliczonych na dzień 11 marca 2015 r. w kwocie 462,00 zł.

(okoliczność niesporna)

Spółka, pomimo spełnienia warunków, nie złożyła wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków finansowych.

(dowód: zeznania wnioskodawcy P. P. podczas rozprawy z dnia 9 marca 2016 r. od minuty 4:12 do minuty 8:15 k. 35-35v)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na oddalenie.

Organ rentowy wskazał jako podstawę zaskarżonej decyzji art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 613). Jednoznaczne odesłanie do odpowiedniego stosowania tej normy w kwestiach dotyczących należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne zawierają przepisy art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 121).

Zgodnie z art. 116 ust. 1 Ordynacji Podatkowej za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe);

b) albo niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu, określona w § 1, obejmuje zaległości podatkowe (składkowe) z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu (art. 116 § 2 Ordynacji Podatkowej). Ponadto zgodnie z art. 116 § 4 Ordynacji Podatkowej przepisy § 1-3 stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub współnika spółki w organizacji.

Analiza treści przepisu art. 116 § 1 Ordynacji Podatkowej pozwala stwierdzić, iż określone są w nim zarówno przesłanki pozytywne odpowiedzialności członka zarządu spółki za zaległości spółki, jak i przesłanki egzoneracyjne.

Ciężar wykazania przesłanek pozytywnych w postaci pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania, które przerodziło się w zaległość składkową oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, ciąży na Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, natomiast ciężar dowodu okoliczności w zakresie istnienia zwolnienia od tej odpowiedzialności spoczywa na odwołującym.

Obie przesłanki, które wymagały udowodnienia przez organ rentowy, zostały wykazane.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją P. P. był prezesem i jedynym członkiem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Niesporne jest także, że wystąpiła również druga z przesłanek – bezskuteczność egzekucji organu skarbowego.

Przy stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji i faktu powstania zobowiązań składkowych w okresie, gdy wnioskodawca działał jako prezes zarządu, skarżący dla uwolnienia się od odpowiedzialności przewidzianej w art. 116 Ordynacji Podatkowej powinien był w toku sprawy wykazać, że we właściwym czasie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości lub zostało wszczęte postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo niezgłoszenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy. Wnioskodawca również mógł w toku postępowania wskazać mienie spółki, z którego możliwa byłaby egzekucja. Jednakże w toku postępowania nie wykazał podjęcia żadnej z powyższych czynności.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., pomimo wystąpienia ku temu przesłanek. Swoje stanowisko argumentował brakiem środków finansowych na złożenie takiego wniosku. Dodatkowo wnioskodawca w toku postępowania nie wskazał mienia spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości z tytułu składek w znacznej części. Podkreślił, iż spółka nie posiada obecnie żadnego majątku.

W tej sytuacji uznać należało, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 116 ust. 1 pkt 1 i 2 Ordynacji Podatkowej, które pozwoliłyby na zwolnienie wnioskodawcy od odpowiedzialności za składki spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T..

Wskazać nadto należy, że przedmiotem postępowania w sprawach odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania składkowe są wyłącznie kwestie związane z odpowiedzialnością osoby trzeciej, a celem – wydanie decyzji, o której mowa w art. 108 Ordynacji Podatkowej. W postępowaniu tym występują inne strony, skoro podatnik (płatnik czy ubezpieczony) nie jest stroną tego postępowania, choć przedmiotem odpowiedzialności osoby trzeciej jest obowiązek wykonania jego zobowiązania. W decyzji tej organ rentowy nie rozstrzyga kwestii związanych z ustaleniem istnienia obowiązku składkowego oraz wysokością zaległych zobowiązań. Wcześniejsze ustalenia dotyczące kształtu odpowiedzialności płatnika składek są ostateczne.

Nie można pomijać także tego, że przepisy Ordynacji Podatkowej mają charakter uzupełniający przy ustalaniu należności powstałych na gruncie przepisów ustawy systemowej.

Wysokość zaległości składkowych ustalonych w decyzji wymiarowej skierowanej do płatnika tych należności, chociażby z tego powodu może być inna od kwoty tych należności dochodzonych przez organ rentowy od osoby trzeciej. Osoba trzecia odpowiada własnym majątkiem tylko za takie zobowiązania podatnika, które istniały w dniu, w którym zaistniała przesłanka powodująca odpowiedzialność osoby trzeciej (w stosunku do członka zarządu będą to tylko te zaległości, które powstały w czasie, gdy pełnił funkcję w zarządzie spółki). Odpowiedzialność osoby trzeciej konkretyzuje się jednak dopiero w dniu wydania i doręczenia decyzji. Decyzja ta ma charakter konstytutywny, wobec czego, skutki decyzji powstają z chwilą jej doręczenia, a więc dopiero od chwili jej otrzymania obciąża osobę trzecią, więc również członka zarządu – zobowiązanie, którego treść wynika z decyzji.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisu art. 102 k.p.c. i nie obciążył wnioskodawcę kosztami zastępstwa procesowego z uwagi na charakter niniejszej sprawy.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.